

Sidstnævnte indikationskrav, der svarer til den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 794, nr. 2, indebærer, at der skal være en konkret begrundet antagelse om, at ransagningen vil resultere i fundet af beviser eller genstande, der kan beslaglægges.

### 3.1.3. Mistankekrav.

Retsplejelovens § 794 præciserer ikke kravet om mistankens styrke, men taler blot om, at ransagningen rettes mod en sigtet. I praksis foretages der imidlertid en vis vurdering af, om sigtelsen er tilstrækkeligt underbygget, jf. således U 1965.410 H.

Det er udvalgets opfattelse, at niveauet for mistankekravet bør fastlægges i loven. Udvalget foreslår i lovudkastets § 794, at der stilles krav om, at den pågældende "med rimelig grund er mistænkt". Dette niveau svarer til retsplejelovens § 755, stk. 1, om anholdelse og til det mistankekrav, som udvalget i betænkning 1104/1987 foreslår ved legemsbesigtigelser.

I praksis foretager politiet ikke sjældent ransagninger i tilfælde, hvor dette ikke er påkrævet af hensyn til efterforskningen af den konkrete påsigtede lovovertrædelse, men hvor der er en vis mistanke om, at den pågældende kan have gjort sig skyldig i andre lovovertrædelser, som vil kunne afsløres under en ransagning. Når en person f.eks. tages på fersk gerning under et indbrudstyveri, er det af hensyn til opklaringen af dette tyveri uforment at foretage ransagning af den pågældendes hjem. Alligevel vil man i mange tilfælde foretage ransagning af hjemmet i forbindelse med løsladelsen, hvorved der kan findes koster hidrørende fra andre tyverier.

Denne praksis bør efter udvalgets opfattelse opretholdes. Det foreslåede mistankekrav vil fastsætte en rimelig afgrænsning af, i hvilke tilfælde en sådan "hjemfølgelsesransagning" bør foretages. Det bør ske i tilfælde, hvor

den konkret påsigtede kriminalitet på grund af sin art eller udførelsesmåde giver rimelig grund til mistanke om, at den pågældende har begået anden tilsvarende kriminalitet, af hvilken spor vil kunne findes ved ransagningen.

#### 3.1.4. Proportionalitetskrav.

For alle straffeprocessuelle tvangsindgreb antages der at gælde en grundsætning om proportionalitet. Det vil sige, at der ikke må være misforhold mellem på den ene side de ulemper, som indgrebet påfører den, det går ud over, og på den anden side indgrebets betydning for efterforskningen samt sagens karakter.

Proportionalitetsgrundsætningen er udtrykkeligt lovfæstet vedrørende anholdelse i retsplejelovens § 759, stk. 1, vedrørende varetægtsfængsling i § 762, stk. 3, og vedrørende indgreb i meddelelshemmeligheden i § 782, stk. 1. I betænkning 1104/1987 foreslog udvalget, at grundsætningen også lovfæstes for så vidt angår legemsindgreb.

Udvalget foreslår i denne betænkning, at grundsætningen tillige lovfæstes vedrørende ransagning, jf. lovudkastets § 797. Reglen i stk. 1 er udformet på samme måde som de tilsvarende proportionalitetsregler vedrørende indgreb i meddelelshemmeligheden og legemsindgreb. Hertil er der i lovudkastets stk. 2 føjet en særlig bestemmelse, hvorefter der ved proportionalitetsafgørelsen vedrørende ransagning tillige skal lægges vægt på, om indgrebet er forbundet med ødelæggelse eller beskadigelse af ting. Ransagning kan således være udelukket i tilfælde, hvor de øvrige betingelser (kriminalitetskrav, indikationskrav og mistankekrav) er opfyldt, hvis ransagningens skadevirkning er så omfattende, at hensynet til den, som indgrebet rammer, vejer tungere end hensynet til indgrebets gennemførelse.

Proportionalitetsreglen i lovudkastets § 797 gælder i øvrigt både ved indgreb mod mistænkte og ved indgreb mod ikke-mistænkte.